

Republika Srbija potpisala je 29. aprila 2008. godine Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa Evropskom unijom, koji je stupio na snagu 1. septembra 2013. godine.

Ovaj Sporazum, početak faze odnosa uređenih sveobuhvatnim ugovorom između Srbije i EU, potvrđuje perspektivu članstva Srbije u Evropskoj uniji.

Zahtev za prijem u članstvo Srbija je podnela 22. decembra 2009. godine. Status kandidata za članstvo u EU Evropski savet dodelio joj je 1. marta 2012, dok je odluku da se otvore pristupni pregovori sa Srbijom doneo 28. juna 2013. godine.

Tok pristupnih pregovora

Opšta pozicija Evropske unije (EU) o pristupnim pregovorima Srbije sastoji se od dva dokumenta: uvodnog izlaganja EU na prvoj Međuvladinoj konferenciji Srbije i EU i Pregovaračkog okvira za pristupanje Srbije EU.

Pregovarački okvir sadrži principe, suštinu i procedure celokupnog pregovaračkog procesa. Težište je na uslovima pod kojima će država kandidat usvajati i izvršavati *acquis communautaire* (pravnu tekovinu EU), podeljenu u 35 tematskih poglavlja. EU očekuje da Republika Srbija obezbedi puno sprovođenje ključnih reformi i zakonodavstva, posebno u oblasti reforme pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, reforme javne uprave, nezavisnosti institucija, reforme medija, antidiskriminacije i zaštite manjina. Poseban značaj pridaje se usklađenosti dinamike pregovaračkog procesa, odnosno ujednačenom napretku u svim poglavljima. Ovo se posebno odnosi na poglavlja 23 (pravosuđe i osnovna prava) i 24 (pravda, sloboda i bezbednost) čiji napredak mora da prati dinamiku ostalih poglavlja. Procedura navedena u prethodnom stavu odnosiće se i na pitanja u okviru poglavlja 35.

Otvaranju poglavlja u pregovorima prethodi screening (skrining) – analitički pregled važećeg zakonodavstva u određenoj oblasti u Srbiji i onog u EU za svako od 35 poglavlja, izuzev Poglavlja 34 (institucije) za koje se po pravilu ne održava.

Faza analitičkog pregleda zakonodavstva počinje tzv. eksplanatornim skriningom, u okviru kog Evropska komisija predstavlja državi kandidatu pravne tekovine EU podeljene u pregovaračka poglavlja, dok se kroz tzv. bilateralni skrining procenjuje nivo usklađenosti pravnog sistema države kandidata sa pravnim sistemom EU. Potom se utvrđuju razlike između dva zakonodavstva i mere za prevazilaženje ovih razlika, na osnovu čega se izrađuje akcioni plan za primenu ovih mera i definiše vremenski okvir.

Nakon završetka bilateralnog skrininga, Evropska komisija predstavlja državama članicama Izveštaj o skriningu, koji sadrži preporuke o otvaranju pregovora za određeno poglavlje i, eventualno, merila za otvaranje pregovora o pojedinim poglavljima (opening benchmarks). Proces skrininga za Srbiju počeo je u septembru 2013. godine i završio se krajem marta 2015. godine. Predstavnici EK ističu da su zadovoljni skriningom, jer je pokazao visok nivo spremnosti i posvećenosti srpske administracije celom procesu, kao i reformama

Međuvladine konferencije

Pregovori Republike Srbije o članstvu u EU zvanično su otpočeli 21. januara 2014.

godine u Briselu, Prvom međuvladinom konferencijom o pristupanju Srbije EU, na kojoj su razmenjeni stavovi između predstavnika EU i Srbije, odnosno predstavljen Pregovarački okvir EU i Uvodna izjava Republike Srbije. Međuvladina konferencija može se sastajati u političkom formatu ili na tehničkom, odnosno ekspertskom nivou.

U dosadašnjem toku pregovaračkog procesa između Republike Srbije i Evropske unije održano je ukupno sedam međuvladinih konferencija na kojima je otvoreno dvanaest pregovaračkih poglavlja, od kojih su dva istovremeno i zatvorena..

Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji

I - 21. januar 2014. godine - Predstavljeni su Pregovarački okvir EU i Uvodna izjava Republike Srbije

II - 14. decembar 2015. godine - Otvorena su poglavlja 32 – Finansijska kontrola i 35 – Ostala pitanja

III - 18. jul 2016. godine - Otvorena su poglavlja 23 - Pravosuđe i osnovna prava i 24 - Pravda, sloboda i bezbednost

IV - 13. decembar 2016. godine - Poglavlje 5 – Javne nabavke je otvoreno, a Poglavlje 25 – Nauka i istraživanje je istovremeno otvoreno i privremeno zatvoreno.

V - 27. februar 2017. godine - Poglavlje 20 – Preduzetništvo i industrijska politika je otvoreno, dok je Poglavlje 26 – Obrazovanje i kultura otvoreno i istovremeno privremeno zatvoreno

VI – 20. jun 2017. godine – Otvorena su poglavlja 7 – Pravo intelektualne svojine i 29 – Carinska unija.

VII – 11. decembar 2017. godine – Otvorena su poglavlja 6 – Pravo privrednih društava i 30 – Ekonomski odnosi sa inostranstvom.

Republika Srbija sa svoje strane intenzivno radi i preduzima sve potrebne mere i aktivnosti kako bi bili ispunjeni osnovni preduslovi da i preostala poglavlja što skorije budu spremna za otvaranje.

Učešće Ministarstva spoljnih poslova u procesu pristupanja EU

Predstavnici Ministarstva spoljnih poslova aktivno učestvuju u vladinim telima u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Prvi potpredsednik Vlade i ministar spoljnih poslova član je Koordinacionog tela, koje je zaduženo da razmatra najvažnija pitanja i usmerava poslove iz delokruga organa državne uprave u procesu pristupanja EU. **O tekućim pitanjima u procesu pristupanja stara se Savet koordinacionog tela**, čiji je član, ispred Ministarstva spoljnih poslova, državni sekretar, u svojstvu predsednika Pregovaračke grupe 31.

Pored toga što je nosilac aktivnosti za Pregovaračku grupu 31 – spoljna, bezbednosna i odbrambena politika, Ministarstvo spoljnih poslova učestvuje u radu sledećih pregovaračkih

grupa za pregovore o pristupanju Srbije Evropskoj uniji: Pregovaračka grupa 23 – pravosuđe i osnovna prava; Pregovaračka grupa 24 – za pitanja pravde, slobode i bezbednosti i Pregovaračka grupa 30 – za ekonomske odnose sa inostranstvom.

Državni sekretar Ministarstva spoljnih poslova član je Pregovaračkog tima Republike Srbije i zadužen je za vođenje pregovora u svim poglavljima i fazama pregovora. Takođe, aktivnu ulogu u procesu pristupanja i pregovora imaju i članovi Misije Republike Srbije pri EU, koji obavljaju poslove sekretara i zamenika sekretara Međuvladine konferencije.